

[Victor Pürschel.]

lad os stemme for det, lad os se at faa det Spørgsmaal af Vejen! Det er der ikke megen Fæst i. Og spørger man den danske Arbejder, om han har nogen glubende Tørst efter dette, saa siger han: Nej, skaf mig noget Arbejde!

Det var bemærkelsesværdigt at høre den ærede socialdemokratiske Ordfører tage Afstand fra Hadet. Det er bemærkelsesværdigt; naar man tænker paa, hvilken Kampagne hans Parti har ført for at op-hidse til Had her i Landet, til Klassehad og meget andet Had, er det bemærkelsesværdigt, at ogsaa denne Ordfører nu er mærket saaledes af Tidens Strømninger, at han finder det nødvendigt at staa op her og afsværge Hadet.

Jeg vender tilbage til en Udtalelse, der er fremsat adskillige Gange i Betænkninger, og paa Møder omkring gentages den stadig, at der er ingen, der forsvarer Forfatningen af 1915; den er forladt af Guder og Mennesker, hører man undertiden konstateret ude paa Vælgermøderne. Det er nu vist navnlig af Guderne, den er forladt, af de Guder, der har siddet inde i Rigsdagsudvalget; for naar man kommer ud til Menneskene udenfor, er der for Resten en hel Del, der synes, at de har det egentlig meget godt, de kunde meget godt tænke sig at fortsætte under Forfatningen af 1915. Men man kan jo leve saa længe og saa meget i og for og af Politik, at man efterhaanden lidt mister Øret for, hvad der rører sig i Vælgerbefolkningen. Det er i hvert Fald bemærkelsesværdigt, at har denne Forfatning, som det siges, ingen Forsvarere fundet, saa har den til Gengæld heller ikke fundet ret mange Angribere; i hvert Fald har den ikke fundet nogen Angriber, der turde paastaa, at der ikke kunde regeres med denne Forfatning, og at det ikke var muligt med denne Forfatning at styre dette Land paa en meget tilfredsstillende Maade.

Der tales om, at her udbygges Folkestyret; efter min Opfattelse er det, der udbygges, Partivældet. Det er overordentlig karakteristisk for den Maade, hvorpaa denne Forfatning er blevet til — jeg skal ikke trætte med Gentagelse af den Skildring, jeg har givet i saa Henseende —, men det er meget naturligt, at det maa blive saaledes; naar man skaber en Forfatning paa denne Maade, saa kan det ikke blive anderledes, saa bliver den et Udtryk for, at her søger nogle gamle Partier at konsolidere sig og i særlig Grad at konsolidere Magten i Partiledelsernes Hænder. Det er det, denne Grundlov og den til den knyttede Valglov

er Udtryk for. Sit skarpeste Udtryk finder det derigennem, at der her tillægges Partiledelserne en privilegeret Valgret. Medens Bevægelser Verden over gaar i Retning af at vende sig imod Partivældet, vende sig imod den klassebestemte Partideling, der har været saa splittende for Folkene Verden over, er det, der sker her, dette, at man traver videre efter den gamle Udviklings Linie; efter Inertiens Lov fortsætter man, naturligvis i Fremskridtets Navn, thi der findes jo næsten intet, som man ikke kan klæbe Fremskridtets Etikette paa, naar man har den fornødne Dristighed.

Jeg har tidligere sagt, at jeg anser dette Lovforslag for at være slet forberedt og slet begrundet og, i hvert Fald oprindelig, slet gennemarbejdet — noget bedre er det blevet ved den tekniske Assistance, man efterhaanden har faaet. Det er paa væsentlige Punkter ringere end det, vi har nu. Det indfører en privilegeret Valgret, det indfører en Folkeafstemning, som efter min Mening er en Uærlighed, fordi den er en Skueret og i Kraft af de Betingelser, hvortil den er knyttet, meget vanskelig kan blive andet. Man indfører en Forbedring med Hensyn til Ekspropriationen, om hvilken det samme gælder, at den er en Skueret. Man indfører en juridisk Sekretær for Rigsdagen, der skal jævnføres med den svenske Justitieombudsmand, men som ikke i nogen Henseende har Udsigt til at kunne komme til at udføre et Arbejde svarende til det, der derovre gøres.

Man har ikke faaet sikret i dette Lovforslag, hvad man burde have faaet sikret: Højesterets Adgang til i de konkrete Rets-tilfælde at prøve en Lovs Grundlovsmæssighed. Kirkeparagraffen tror jeg vil vise sig at være lidet betydningsfuld. Indskrænkningerne paa Frihedsparagraffernes Omraade tror jeg er principielt meget betænkelige, og hvad Delingen i to Kamre angaar, er den efter min Opfattelse saglig værdiløs og derfor aldeles ingen Opfyldelse af det, som det konservative Parti i sin Tid, da det sendte sine delegerede ind, gav dem som Opgave. Jeg haaber, jeg har Tilladelse til et kort Citat:

„Det konservative Folkeparti maa mene, at Bevarelsen af et Tokammer-system i Forfatningen er en folkelig og demokratisk Garanti over for Ensidighed og Yderlighed.“

Det staar der i den Vedtagelse, som det konservative Repræsentantskab vedtog den 20. Januar 1938. Det var ved den Lejlighed, at Partiets Formand tog et Særstandpunkt, ganske alene.